

BANČNIŠTVO

Kako je guverner Jazbec stiskal Banko Celje

Banka Slovenije je v lanski odločbi o izrednih ukrepih ugotovila, da ima Banka Celje »le« okrog 50 milijonov evrov negativnega kapitala. Zakaj je torej ob 190-milijonski državni injekciji zahtevala še izbris za 92 milijonov evrov obveznic in podrejenih depozitov?

Primož Cirman, Tomaž Modic

Skoraj leto in pol po začetku sanacije bančnega sistema na dan prihajajo nove informacije o domnevno spornem delovanju Banke Slovenije pod vodstvom guvernerja **Boštjana Jazbeca** pri projektu, ki je slovenske davkoplačevalce stal že več kot pet milijard evrov.

Duha je iz steklenice včeraj izpustil **Tadej Kotnik**, prvi borec proti razlastitvi imetnikov podrejenih obveznic slovenskih bank. V kolumni za časnik Finance je objavil prepis pogovora z neimenovanim visokim uslužbencem iz Banke Slovenije. Iz njega je razvidno, da so Jazbečevi Banko Celje konec leta 2013 na vsak način silili v podržavljenje. Prav ugotovitev velike kapitalne luknje je bila ključni razlog, zaradi katerega se je Banka Slovenije po vzoru NLB, NKBM in Abanke Vipe odločila razlastiti tudi lastnike podrejenih obveznic in depozitov Banke Celje, ki so tako skupaj izgubili za več kot 92 milijonov evrov premoženja. Enak načrt pa imajo v Banki Slovenije očitno tudi za Gorenjsko banko, četudi ima ta konec lanskega leta le še minimalni potencialni kapitalski primanjkljaj.

V Banki Slovenije včeraj na več naših vprašanj niso želeli odgovoriti. Poslali so le sporočilo, da je vse ukrepe, ki se nanašajo na podržavljene banke, sprejel svet Banke Slovenije, ki je po zakonu edini pristojen sprejemati tovrstne odločitve, in ne posamezniki v Banki Slovenije.

»Ukrepe presoja sodišče, Banka Slovenije pa bo, ko bo znana odločitev sodišča, to spoštovala,« so pojasnili in dodali še, da »se iz medijskih razprav umikajo«.

Drofenik »jamčil« za podrejene obveznice

A Kotnikove navedbe so nam včeraj potrdili tudi viri blizu Banke Celje. »Drži, da nekdanji predsednik uprave, pokojni **Dušan Drofenik**, jeseni 2013 nikakor ni želel zaprositi za državno pomoč, ki bi vodila v ukrepe Banke Slovenije,« nam je dejal sogovornik blizu celjske banke. »Za to je imel dober razlog. Vedel je, da bo to vodilo v razlastitev 'podrejenecv'. Sam pa jih je pred leti osebno prepričeval, naj jih kupijo in s tem banki pokažejo zaupanje,« je dodal. Že konec leta 2013 so anonimneži Drofeniku tudi grozili. Tik pred takratnimi božičnimi prazniki so nam tako na Policijski upravi Celje potrdili, da so prejeli prijavo groženj in da »okolščine še preverjajo«. Le nekaj dni pred tem je Drofenik odstopil.

Do sedaj je veljalo, da je moral Drofenik položaj zapustiti zaradi pritiska posameznih članov nadzornega sveta in slabih rezultatov na obremenitvenih testih, ki so Banki Celje v primeru neugodnega scenarija izračunali za 388 milijonov evrov negativnega kapitala. Toda iz Kotnikovih navedb je mogoče razbrati, da je na Drofenika pritiskala tudi Banka Slovenije, ki je pripravljala njegovo odstavitev in imenovanje izredne uprave. Drofenika je nato nasledil dotedanji član uprave **Davorin Leskovar** in banka je le nekaj mesecev kasneje uradno zaprosila za pomoč. Ker v Celju niso našli zasebnega vlagatelja, je 190 milijonov evrov kapitala vplačala država.

Skrivalnice Banke Slovenije

»Reševanje« Banke Celje je temeljilo na odločbi o izrednih ukrepih, ki jo je Banka Slovenije izdala lani jeseni, tam pa jo še vedno skrivajo pred javnostjo. Naši viri iz Celja so nam včeraj zatrdili, da je bil ugotovljen nega-

tivni kapital banke krepko nižji od napovedanega na obremenitvenih testih. Ob predpostavki delujočega podjetja je znašal »le« okrog 50 milijonov evrov. To seveda v drugačno luč postavlja tudi dokapitalizacijske zneske. Hkrati odpira vprašanje, ali je bil izbris »podrejenecv« v primeru celjske banke res nujen in zakonsko upravičen. Z izbrisom njihovega dobrih 92 milijonov evrov premoženja namreč kapital banke ni prišel le na ničlo, ampak se je krepko povečal. Potemtakem vlagatelji ne bi smeli izgubiti podrejenih obveznic v celoti, temveč le okoli polovico sredstev.

Neprijetnim vprašanjem naj bi se v Banki Sloveniji izognili s podatkom, da v 50-milijonski minus Banke Celje niso prišli še okrog 45 milijonov evrov dodatnih oslabitev, opravljenih za potrebe prenosa slabih naložb banke na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB). Seštevek teh dveh števil bi izničil tudi vrednost izbrisanih podrejenih obveznic in depozitov. A v Banki Slovenije so v primeru Banke Celje očitno lovili tudi lastni rep. Ključni del odločbe je namreč utemeljitev, zakaj se je Banka Slovenija sploh odločila »pomagati« Banki Celje. V utemeljitvi je – tako naši viri – zapisala, da je Banka Celje, ki je bila konec leta 2013 s 4,7-odstotnim tržnim deležem sedma največja poslovna banka v Sloveniji, po novem kar sistemska banka. To navedbo so v Banki Slovenije argumentirali z metodologijo ugotavljanja sistemskosti bank, ki do zdaj v javnosti ni bila znana. Banka Celje naj bi tako izpolnjevala kar enajst od skupaj trinajstih pogojev, ki določajo sistemskost posamezne banke. Če te Banki Slovenije v primeru Banke Celje ne bi uspelo dokazati, bi njenemu restrukturiranju rdečo luč prižgali v evropski komisiji. Celjska banka bi lahko na državno pomoč – po zgledu Factor banke in Probanke – računala le v primeru postopka nadzorovane likvidacije.

Ponovi vajo v Gorenjski banki

Vajo naj bi Banka Slovenije zdaj po-

navljala v Gorenjski banki. Ta bi po obremenitvenih testih do konca leta potrebovala 328 milijonov evrov kapitala. A danes je v neprimerno boljšem kapitalskem stanju. Količnik najkakovostnejšega kapitala ji je – deloma tudi z notranjimi ukrepi – uspelo zvišati že na več kot šestnajst odstotkov. Že ob lanskem polletju je imela 187 milijonov evrov kapitala. Kljub temu naj bi Banka Slovenije od Gorenjske banke zahtevala še dodatno, stomilijonsko dokapitalizacijo. Ker njeni lastniki, med katerimi je največja Sava, tolikšnih sredstev ni-

majo, sta edini rešitvi zasebni vlagatelj ali prošnja za državno pomoč. Da jih centralni bankirji nagovarjajo k drugi možnosti, so nam včeraj neuradno potrdili tudi viri blizu Gorenjske banke.

»Iz članka (Tadeja Kotnika, op. p.) sledi, da so bili delničarji in obvezničarji slovenskih bank žrtev potencialne velike zarote, saj naj bi bili podatki, ki so bili podlaga za vse ukrepe, domnevno prirejeni, seveda v škodo polovice prebivalcev Republike Slovenije, ki so bili bodisi delničarji ali obvezničarji neposredno ali prek po-

kojninskih družb in skladov,« so včeraj opozorili v društvu **MDS** pod vodstvom **Rajka Stankovića**. Zato so organom pregona že naznanili sume storitve kaznivih dejanj in jih pozvali k takojšnji uvedbi preiskave zoper uslužbenke Banke Slovenije, predvsem njeno vodstvo in vodje ključnih oddelkov. A dobro poučeni dvomijo, da se bo policija lotila tega primera, saj je Banka Slovenija spretno zgradila dobre odnose s policijo pri preganjanju »kriminala v bankah«. ✕

92 mio. €

PREMOŽENJA so zaradi izrednih ukrepov Banke Slovenije izgubili imetniki podrejenih obveznic in depozitov Banke Celje.

Boštjan Jazbec, guverner Banke Slovenije ✎ Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA